

AGRICULTURA / ALIMENTACIÓ

Els països mediterranis com el nostre es caracteritzen per unes pluviometries irregulars i imprevisibles, més aviat minses però també de cop i volta torrencials, i per una percepció creixent d'escassetat d'aigua.

Cal tenir en compte que la disponibilitat d'aigua depèn, fonamentalment, de les característiques climatològiques –precipitacions i evapotranspiració– i físiques –orografia, sòls, hidrografia i aqüífers subterranis– del territori, i també de l'acció de les persones per regular l'ús de l'aigua.

Fins ara, les polítiques que s'han aplicat en el nostre país han anat encaminades a la millora de l'oferta de les aigües, i s'han construït sistemes de canalització i embassament que han propiciat una redistribució i optimització d'aquest recurs al llarg del territori. És així com a Catalunya, per exemple, les obres hidràuliques previstes fins al 2012 transformaran en regadiu més de 95.000 hectàrees, que cal afegir a les que ja des de principis del segle XX van engegar aquest procés, com la construcció del Canal d'Urgell o la gran obra del Canal d'Aragó i Catalunya, entre d'altres canalitzacions i embassaments posteriors.

Els sistemes de reg han canviat les produccions agrícoles i han capgirat les vides dels ciutadans del nostre país, que han vist com les perspectives de futur en les zones rurals s'albiraven amb més optimisme, i les produccions alimentàries eren més eficients. Alhora, les temudes sequeres o les inundacions s'han pogut controlar millor a través dels embassaments.

I com que les xifres són prou espectaculars, cal tenir en compte que les infraestructures de regulació de les aigües amb què compta l'Estat espanyol han permès elevar els recursos disponibles des de 10.000 hectòmetres cúbics per any fins a 45.000 hectòmetres cúbics per any, en el decurs de l'últim quart del segle XX.

Ara que estem a punt de tancar el cicle de grans construccions que optimitzen l'oferta distributiva d'aigua, i que ens han portat a esdevenir un país capdavanter en gestió d'oferta d'aquest recurs, cal pensar en noves idees perquè l'aigua continuï arribant a les nostres llars, a les indústries i al camp, i es permeti, a la vegada, la protecció i la millora ambiental. En aquest procés de desplaçament de polítiques de gestió de l'aigua des de l'oferta cap a la demanda, caldrà primer de tot establir pautes de treball que tinguin com a

Un concert per a l'aigua

FUNDACIÓ AGRÍCOLA CATALANA

fonament el diàleg i el concert entre tots els agents socials implicats. Els enfrontaments que hi ha hagut en els últims temps sobre la distribució d'aquest recurs, independentment de si cada un dels plantejaments era o no el més correcte des del punt de vista tècnic, han patit d'un vici que ha fet retrocedir en el que seria la millor situació per trobar solucions. I és que cal

terconnexió d'infraestructures hidràuliques, la cessió temporal de drets d'aigua o les millores tecnològiques de depuració són exemples del que es podria fer en el marc d'una gestió integrada de l'aigua. Tanmateix, no es pot deixar de banda el més important tret que caracteritza el model californià, i és precisament que cap agent social, ni tan sols els que defensen els

nir en compte que el sector agrari és el subministrador d'aliments a la població, i que la competència es girarà en contra del mateix consumidor, que som tots.

L'ús cada cop més eficient de les aigües de reg, amb sistemes moderns i tecnificats, i la implementació de sistemes de millora del tractament de les dejeccions, en el cas de la ramaderia, són bones pràctiques a les quals cal afegir un ús més eficient de les aigües que s'utilitzen en el processament d'aliments. Així, l'aigua necessària per produir un bé bàsic inclou l'aigua de reg, la que s'evapora i la que s'utilitza en el processament dels aliments. L'optimització de l'ús de l'aigua passaria en aquest cas per l'estímul a la depuració dels efluentes de la manipulació d'aliments per a la posterior reutilització agrícola, des d'on retornaria, en part, a l'atmosfera.

Un altre aspecte que des de la Fundació Agrícola Catalana es valora de forma molt positiva és la reutilització de les aigües regenerades i depurades, així com les primes per estalvi d'aigua, d'una banda, i la penalització per l'ús d'aigües subterranies per sota dels nivells de recuperació naturals. Així, una de les mesures d'estimulació del estalvi i de la eficiència de l'ús de l'aigua seria la creació, compra i comercialització de drets d'ús d'aigua, amb un marc institucional consensuat sobre les normes que regiran l'intercanvi d'aigües.

Des de la Fundació Agrícola Catalana defensem, com hem afirmat en nombroses ocasions, la necessitat d'abordar la gestió de la demanda d'aigua com a element de la gestió integrada del recurs. Per fer-ho, caldrà tenir en compte les possibles conseqüències per a la població més desprotegida i la recerca de solucions que passin més per un estímul, com ara la creació de drets, compra i comercialització d'aigües, sobretot pactada i consensuada amb els diferents sectors i usuaris, des de més convencions fins al mateix medi natural. En definitiva, caldrà abandonar els enfrontaments i repensar un marc de diàleg on pugui ser possible un acord i un concert sobre l'aigua perquè tots hi sortim guanyant.

Un treballador del camp manipulant un bagant per facilitar el reg de les terres

superar les posicions de confrontació i seure per arribar a acords en què totes les parts surtin guanyant.

Si observem entorns semblants al nostre des del punt de vista hidrogràfic, Califòrnia, considerat model d'eficiència en la gestió de la demanda d'aigua, seria un bon mirall. La regulació mitjançant embassament fora del riu, l'ús dels aqüífers com a embassament estratègics per a les ciutats i l'agricultura, la regeneració de les aigües i la seva posterior reutilització, la in-

factores mediambientals, és al marge dels acords, que es prenen *win-win*, és a dir, tothom hi guanya, encara que no sempre es guanyi tot el que s'esperava. La implicació de les parts assegura, almenys, dues coses: que tothom voldrà que el projecte tiri endavant i que els enfrontaments seran mínims.

El sector agrari –que inclou la ramaderia–, el sector industrial i els usuaris domèstics estan actualment competint per l'ús d'aigua. En el plantejament que s'hagi de fer, s'ha de te-

A*

el diari A V U I et convida a:

CONCERT "EL MESSIES DE HÄNDEL"

Dir.: ALBERT SANTIAGO

Amb la CORAL POLIFÒNICA DE PUIG-REIG (dir. Ramon Noguera),
i l'ORQUESTRA DE CAMBRA DE CERVERA

Organitza:

CONCERTS A BARCELONA

A la basílica de Santa Maria del Mar. Divendres 17 de
desembre a les 21 h. Dissabte 18 de desembre a les 19 h

20%

descompte

sobre el preu de les entrades presentant el carnet de subscriptor del diari AVUI. Venda d'entrades: ServiCaixa (tel. 902 33 22 11, www.servicaixa.com). Tel. informació: 93 317 02 90.

